

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

DOZE.V.050.13.2022.ID
2345061.8882003.7183540
Warszawa, 30-11-2022

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: Oświadczenia złożonego przez Senatora Stanisława Lamczyka podczas 51. posiedzenia Senatu RP w dniu 27 października 2022 r., dot. transformacji energetycznej, znak: BPS/043-51-1936/22.

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Lamczyka dotyczące transformacji energetycznej, przekazuję poniżej informacje.

Rozwój odnawialnych źródeł energii to świadoma polityka polskiego rządu, która wpłynęła w ostatnich latach na znaczący wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w wolumenie wyprodukowanej energii. Dzięki zmianom legislacyjnym nastąpił rozwój energetyki wielkoskalowej i obywatelskiej – rozpoczynając gwałtowny przyrost liczby mikroinstalacji fotowoltaicznych. Stworzone zostały również stabilne ramy wsparcia dla rozwoju energetyki wiatrowej na morzu.

Dynamikę rozwoju OZE w Polsce obrazują dane ARE na koniec września 2022 r, według których stan mocy zainstalowanej OZE wyniósł prawie 21 GW (20 984,6 MW). Dla porównania pod koniec 2015 r. stan ten wynosił ok. 7 GW. Technologie dominujące to fotowoltaika – ponad 11 GW oraz energetyka wiatrowa na lądzie, gdzie odnotowaliśmy ponad 7,7 GW. Dzięki już podjętym decyzjom i kontraktacjom nowych mocy w różnych systemach wsparcia, przewidujemy ok. 27-28 GW OZE w 2025 r. Do roku 2030 możemy osiągnąć nawet 50 GW.

Działania polskiego rządu na rzecz wsparcia energetyki odnawialnej widać także w obszarze rozwoju mikroinstalacji i wzrostu liczby prosumentów. Mamy już ponad milion prosumentów – 1 147 532, a łączna moc zainstalowana w mikroinstalacjach to 8 109.10 MW z czego większość to mikroinstalacje PV. Dla porównania w 2015 r. było zaledwie 4 tysiące prosumentów, a moc zainstalowana w mikroinstalacjach wynosiła ok. 25 MW. Dużą rolę w dynamicznym rozwoju tego sektora odegrał Program „Mój Prąd” i wsparcie jakie można otrzymać na własną instalację PV. W II kwartale 2022 r. ruszyła kolejna edycja – wraz z wsparciem także na przydomowe magazyny energii. Planowana jest kolejna edycja.

Istotnym obszarem w rozwoju odnawialnych źródeł energii są także pompy ciepła, które mogą stanowić ważne ogniwo transformacji energetycznej – zarówno ciepłownictwa systemowego, jak i indywidualnego (ogrzewnictwa). Technologia pomp ciepła jest coraz częściej wybierana przez Polaków jako źródło ogrzewania. W ostatnich latach obserwowany jest istotny wzrost ich sprzedaży, przede wszystkim w zakresie nowego budownictwa jednorodzinne (częste połączenia z fotowoltaiką). Zgodnie z danymi CEEB na koniec października 2022 r. w Polsce zainstalowanych

Minister Klimatu i Środowiska

było ponad 273 tys. pomp ciepła. Obecnie pompy są preferowanym źródłem ciepła w nowych budynkach jednorodzinnych. Wzrasta też ich udział w programach wspierających wymianę źródeł ciepła (stanowią już 26% wszystkich wniosków w programie „Czyste Powietrze”). W związku z zaostrożonymi normami dla nowych budynków, niestabilną ceną paliw, takich jak węgiel, biomasa i gaz, zakłada się, że wysokie tempo przyrostu liczby pomp ciepła zostanie utrzymane i do końca dekady będzie powstawało nawet ok. 200 tys. pomp ciepła rocznie.

Jednocześnie chciałabym przypomnieć, że w marcu br. Rada Ministrów przyjęła Założenia do aktualizacji PEP2040, które zakładają dalszy dynamiczny rozwój odnawialnych źródeł energii we wszystkich sektorach. Zgodnie z nimi do 2040 r. nastąpi wzrost - 50% zużycia energii brutto w elektroenergetyce z OZE (wcześniej ten cel wynosił 40% w 2040 r.). Jest to także odpowiedź na wyzwania związane z niezależnością i suwerennością w kontekście toczącej się wojny w Ukrainie.

Ponadto, w celu zagwarantowania pewności inwestycyjnej w obszarze rozwoju odnawialnych źródeł energii nowym inwestorom zapewniono poniższe systemy wsparcia:

- Aukcje OZE – najważniejszy mechanizm wsparcia dla nowych inwestycji. Funkcjonuje od 2016 r., natomiast w pełnym wymiarze od 2017 r. łącznie w aukcjach przeprowadzonych w latach 2016-2021 zakontraktowano ok. **11,5 GW** nowych mocy, w tym prawie 6 GW w fotowoltaice i ponad 5 GW w wietrze na lądzie. Część z nich już powstała (ok. 2 GW), a pozostałe zostaną wybudowane w najbliższych latach. Nowelizacja ustawy o OZE z 17 września 2021 r. m.in. przedłużyła możliwość wejścia do aukcyjnego systemu wsparcia dla OZE do 2027 r.
- FIT i FIP dla mniej niż 1 MW - wprowadzone zostały po raz pierwszy ustawą z 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw. Przewidziane są dla instalacji biogazowych i wodnych o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej **nie większej niż 1 MW**. System taryf gwarantowanych (FIT) przeznaczony jest dla instalacji OZE o łącznej mocy zainstalowanej nie większej niż 500 kW, natomiast system dopłat do ceny rynkowej (FIP) dla instalacji o łącznej mocy zainstalowanej nie mniejszej niż **500 kW i nie większej niż 1 MW**. Nowelizacja ustawy o OZE z 17 września 2021 r. wydłużyła możliwość korzystania z FIT/FIP maksymalnie do 30 czerwca 2047 rok.
- Wsparcie dla morskiej energetyki wiatrowej – Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych wprowadziła odrębny system wsparcia oparty się na wypróbowanej w polskich realiach gospodarczych koncepcji dwustronnego kontraktu różnicowego (*ang. contract for difference, CfD*). 20 maja 2021 r. Komisja Europejska zatwierdziła, zgodnie z unijnymi zasadami pomocy publicznej, polski program wsparcia morskiej energetyki wiatrowej. W pierwszej fazie systemu, która zakończyła się z dniem 30 czerwca 2021 r., dla morskich farm wiatrowych o łącznej mocy zainstalowanej 5,9 GW przyznane zostało wsparcie w drodze decyzji administracyjnej. Instalacje te powstaną w okresie 2026 - 2030 r. Natomiast w kolejnych latach wsparcie przyznawane będzie w formule konkurencyjnych aukcji planowanych na lata 2025 i 2027 (po 2,5 GW).
- Dodatkowo konsumenci energii elektrycznej wytwarzający energię na własne potrzeby w mikroinstalacjach (nie większych niż 50 kW) mogą korzystać z prosumenckiego systemu rozliczeń pozwalającego na rozliczenie wprowadzonej energii elektrycznej do sieci na zasadzie opustu (dla instalacji zgłoszonych do przyłączenia do 31 marca 2022 roku) oraz na zasadach net-billingu (dla instalacji zgłoszonych do przyłączenia od 1 kwietnia 2022 roku).

Minister Klimatu i Środowiska

Ponadto w Ministerstwie podejmowane są kolejne działania legislacyjne, które wpłyną na dalszy rozwój inwestycji OZE w Polsce. Należą do nich:

- Rozwój prosumentów w miastach - w kwietniu 2022 r weszły w życie przepisy *Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw*, które wprowadziły zmiany w systemie rozliczeń dla prosumentów. Dotychczasowy system opustów został zastąpiony innowacyjnymi rozwiązaniami dla nowych prosumentów (net-billing), dzięki którym otrzymali m.in. możliwość sprzedaży nadwyżek energii elektrycznej po cenie rynkowej. System prosumencki został także poszerzony o kolejny podmioty – **prosumenta zbiorowego** energii odnawialnej, natomiast od lipca 2024 r. wprowadzona zostanie instytucja **prosumenta wirtualnego**.
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie maksymalnych ilości i wartości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które mogą zostać sprzedane w drodze aukcji w poszczególnych następujących po sobie latach kalendarzowych 2022–2027. W związku z tym pierwsze aukcje OZE przeprowadzone w oparciu o przedmiotowe rozporządzenie planowane są w terminie 8 – 16 grudnia 2022 r. Jednocześnie Komisja Europejska wydała zgodę na udzielenie pomocy publicznej w takiej formie. Umożliwi to przeprowadzenie aukcji OZE w latach 2022-2027, tworząc długoterminowy harmonogram udzielania wsparcia wytwórcom OZE w ramach mechanizmu aukcyjnego, dzięki czemu kontynuowany będzie trend wzrostowy rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wskazane w rozporządzeniu, możliwe do zakontraktowania maksymalne ilości i wartości energii nie będą mogły zostać zmniejszone, ale będą mogły ulec zwiększeniu za sprawą aktualizacji, uwzględniających zmieniające się uwarunkowania rynkowe. Przewiduje się, że efektem wydania rozporządzenia będzie powstanie ponad 13 GW nowych mocy OZE.
- Prace nad nowelizacją ustawy z 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Głównym celem zaproponowanych rozwiązań jest zniesienie barier uniemożliwiających rozwój lądowej energetyki wiatrowej co wpłynie na spadek cen energii i większy poziom inwestycji w kraju. Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów i przekazany do dalszych prac w Parlamencie.
- Dalsze ułatwienia, które pozytywnie wpłyną na dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii oraz wyeliminują część ryzyk inwestorów związanych z inwazją Rosji na Ukrainę w ramach Projektu ustawy o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (przyjęte przez Radę Ministrów 28 listopada 2022 r. i przekazane do dalszych prac parlamentarnych):
 - Ułatwienia dla rozwoju domowych magazynów energii - kolejna faza rozwoju sektora prosumenckiego obejmująca wprowadzenie rozwiązań dotyczących magazynowania energii na poziomie lokalnym. Przy współpracy operatorów systemów dystrybucyjnych zrzeszonych w Polskim Towarzystwie Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej PTPIRE oraz branży fotowoltaicznej przygotowano propozycje, w efekcie których w określonych warunkach właściciele mikroinstalacji wspomaganych magazynem energii nie będą poszkodowani metodą ustalania ich całkowitej mocy zainstalowanej poprzez sumowanie mocy modułów z mocą magazynu energii.
 - Poprawa warunków inwestycyjnych dla realizowanych projektów morskich farm wiatrowych - Najważniejsze rozwiązania poprawiające rentowność projektów morskich farm dotyczą doprecyzowania, które wskazuje, że waloryzacja poziomu

Minister Klimatu i Środowiska

przyznanego wsparcia następuje już od 2022 r. poprzez uwzględnienie wskaźnika inflacji za 2021 rok. Ponadto zaproponowano wprowadzenie możliwości rozliczania przyznanego wsparcia w całości lub części w euro, a więc walucie w której ponoszona jest większość nakładów inwestycyjnych. W przyjętym projekcie zaproponowano także powiązanie terminu na jaki przyznano pozwolenie lokalizacyjne dla morskiej farmy wiatrowej (PSZW) z okresem żywotności projektu (30 lat). Zmiana ta umożliwi uwzględnianie w modelach finansowych pewnego strumienia przychodów przez okres 30 lat.

- Wydłużenia terminu pierwszej sprzedaży energii z instalacji PV w ramach systemu aukcyjnego - Inwestorzy którzy wygrywają aukcje w ramach swoich instalacji PV uzyskują prawo do systemu wsparcia pod warunkiem rozpoczęcia wytwarzania energii w czasie 24 miesięcy od zamknięcia tych aukcji. W kontekście przerwanych łańcuchów dostaw i trudnej sytuacji na rynku komponentów dot. przede wszystkim modułów i inwerterów oraz w branży budowlanej i instalatorskiej, pojawiają się trudności z dochowaniem wyznaczonego terminu. Dzięki nowym rozwiązaniom możliwe jest wydłużenie terminu do 33 miesięcy – analogicznie do terminu obowiązującego lądowe farmy wiatrowe. Nie wpłynie to na dotychczasowe tempo transformacji energetycznej gdyż większość inwestycji powstaje w dużo krótszym czasie.
- Wydłużenia tzw. terminu COVID-owego w ramach systemu aukcyjnego - Inwestorzy którzy wygrali aukcje OZE mają prawo do wydłużenia podstawowego terminu realizacji inwestycji o 12 miesięcy. To systemowe rozwiązanie niezależne od rodzaju technologii. Przyczyną wprowadzenia tych przepisów był COVID. Wybuch wojny w Ukrainie wywołał dodatkowe negatywne skutki – głównie w obszarze wykonawstwa i finansowania inwestycji wytwórczych oraz sieciowych. W tej sytuacji występują niekiedy duże opóźnienia w zakresie dostaw urządzeń lub elementów niezbędnych do budowy instalacji OZE, realizacji instalacji oraz przyłączy do sieci elektroenergetycznej instalacji OZE, realizacji odbiorów lub rozruchu instalacji OZE, czy związanych z uzyskiwaniem koncesji albo wpisu do rejestrów określonych w ustawie. Rozwiązaniem tego problemu jest dodatkowe wydłużenie omawianego terminu o 6 miesięcy tj. do łącznie 18 miesięcy.

W podejmowanych działaniach zachęcamy także do silnego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron. Tym samym przygotowując nowe rozwiązania włączamy w ten proces również przedstawicieli nie tylko branży energetycznej, ale też finansowej, logistycznej czy dostawców paliw, urządzeń i usług. To bezprecedensowa i historyczna forma współpracy administracji rządowej z interesariuszami głównych branży sektora OZE. Dzięki temu zostały zainicjowane i podpisane w 2021 r. Porozumienia na rzecz morskiej energetyki wiatrowej, o współpracy na rzecz rozwoju wodoru, o współpracy na rzecz rozwoju sektora biogazu i biometanu oraz o współpracy na rzecz rozwoju sektora fotowoltaiki.

Z wyrazami szacunku

Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo /

Minister Klimatu i Środowiska

DW: Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM